

Rimfeen

Lektion 3

Lydrette rimord med én stavelse og én-to konsonanter i forlyd (rimdelene /ag/, /yg/, /ig/, /ug/)

Teksten i *kursiv* læses højt for eleverne.

Teksten flankeret af den farvede stribe er emne til samtale med eleverne.

Forberedelse

- RF3 Fællesøvelse1 A3: print og laminér. Klip kortene ud ved at følge stregerne. Kortene genbruges i RF4.
- RF3 Fællesøvelse2 Hængebro A3: print og laminér.
- RF3 Fællesøvelse2 Bogstavkort A3: print og laminér. Klip kortene ud ved at følge stregerne.
- RF3 Fællesøvelse2 Planker A3: Print og laminér. Klip plankerne ud ved at følge stregerne.
- RF3 Fællesøvelse2 Nøgleord A3: print og laminér.
- RF3 Fordybelse1 A3: print et eksemplar til hver elev.
- RF3 Fordybelse2 A4: print et eksemplar til hver anden elev.
- RF3 Øvesætning A3: print.
- Medbring RF1 Fællesøvelse3 Nøgleord og RF2 Fællesøvelse Nøgleord.
- Medbring papir og skriveredskaber til eleverne.

Inddrag vokalstrategien (Lydmesteren) i lektionen, hvis eleverne har trænet denne strategi. Dvs. at i afkodning af ord med én eller flere konsonanter i forlyd, så læses rimdelen først; *-år*. Dernæst sættes konsonanten lige før rimdelen på; *lår* og endelig kobles den første konsonant på; *flår*.

Noter fra forrige lektion

Tag udgangspunkt i noterne fra sidste lektion, og sæt sammen med eleverne ord på, hvad øvelserne i sidste lektion omhandlede.

Narrativ

Hvis dette er første lektion eleverne har med Rimfeen, så start med at læse introduktionsnarrativet til Rimfeen højt. Dette finder du i dokumentet 'Introduktionsnarrativer'.

Hvis det er første lektion eleverne har med hele undervisningsforløbet, så læses desuden introduktionsnarrativet til undervisningsforløbet højt allerførst. Dette finder du også i dokumentet 'Introduktionsnarrativer'.

Introduktionsnarrativ

Rimfeen flyver glad gennem Ordskovene, da hun ser en gammel mand med langt hvidt skæg. Han står tøvende ved en hængebro, hvor trædeplankerne mangler.

"Hej med dig, mit barn", siger den gamle mand, da han ser Rimfeen. "Hvordan har du dog forvildet dig herind?" Rimfeen fortæller om sin lange rejse, og om, hvordan hun er fløjet væk hjemmefra, fordi hendes familie synes, hun er u-perfekt.

"At være perfekt er nu ikke så fantastisk, min søde ven," siger manden, "det får man bare uro i kroppen af! Vær du hellere glad for, at du er dig - og husk på, at hvis du øver dig, så bliver du bedre og bedre - og det kan din såkaldte perfekte familie ikke tage fra dig!"

Det gør Rimfeen varm i hjertet at høre. Og hun spørger den gamle mand hvorfor han står der. Den gamle mand svarer, at han har gemt en skattekiste på den anden side af åen - fuld af guld! Men nu kan han ikke komme derover, for ordmonstrene har fjernet alle trædeplankerne på hængebroen.

"Dem skal jeg nok sætte på plads for dig!" siger Rimfeen...

Læsefaglig introduktion

Ligesom Rimfeen har vi arbejdet med at bruge rimdele, til at gøre det nemmere at stave andre ord med de samme rimdele. Nu skal vi se om vi kan bruge den viden til at samle trædeplankerne.

Fællesøvelse 1

[Dette er en repetition af RF1 og RF2. Såfremt eleverne har godt styr på dem, kan denne øvelse springes over.]

Materiale:

- RF3 Fællesøvelse 1

Men inden vi gør det, så repeterer vi lige nogle af rimdelene fra de forrige lektioner.

Afhængigt af elevernes niveau, placeres enten de 4 kort med nøgleords-billeder eller de 4 kort med rimdele på bordet.

De 4 kort med vokaler placeres med bagsiden opad på bordet.

En elev vender et vokalkort. Eleven ligger kortet foran rimdelen eller nøgleords-billedet og siger ordet.

Hvis det er svært for eleven, kan underviseren støtte ved fx at sige:

Når rimdelen er /ød/, og du sætter /b/ foran, hvilket ord får du så?

En anden elev vender et nyt vokalkort, og der fortsættes som ovenfor, indtil alle vokalkort er gennemgået.

Anvendes de 4 kort med rimdele, kan øvelsen fortsættes ved at placere den samme vokal foran forskellige rimdele.

Opgavevokaler:

b, l, k, sk

Fællesøvelse 2

Rimfeen vil hellere end gerne hjælpe den rare, gamle mand over hængebroen. Men plankerne ligger spredt på stien, og ordmonstrene har fortryllet dem, så de kun kan lægges tilbage på hængebroen ved at finde ord, der rimer på bestemte rimdele. Hun retter sig op, smiler til den gamle mand og siger, at hun helt sikkert vil hjælpe ham. Hun er lidt usikker på, om hun kan klare opgaven alene, så hun vil gerne have, at I hjælper hende. Er I klar til det?

Materiale:

- RF3 Fællesøvelse2 Hængebro
- RF3 Fællesøvelse2 Bogstavkort
- RF3 Fællesøvelse2 Nøgleord
- RF3 Fællesøvelse2 Planker

RF3 Fællesøvelse2 Bogstavkort deles ind i 4 bunker; en for hver rimdel og dennes matchende vokaler [rimdele og matchende vokaler er farvekodede].

RF3 Fællesøvelse2 Nøgleord hænges op på væggen - henvis til denne hvis eleverne får brug for støtte.

RF3 Fællesøvelse2 Hængebro placeres på bordet, og de farvede planker spredes ud på bordet.

Underviseren tager rimdelen fra den første af de 4 bunker, og peger på den matchende rimdel på Nøgleordsarket på væggen.

Eleverne skiftes til at tage et bogstavkort fra samme bunke som rimdelen. Eleven, der har taget bogstavkortet, sætter kortet foran rimdelen og siger ordet.

Eleven skriver ordet på en farvet planke, og lægger den på hængebroen.

Når bunken er tom fortsættes til næste bunke.

Det var godt klaret! Den gamle mand er rigtig glad for at være kommet sikkert over hængebroen. Og han synes det er så godt, at I bliver ved og ved med at øve jer, selvom det er rigtig svært nogen gange. Som belønning for det, viser han jer hvor skattekisten er gemt, og giver jer al guldet i den..! Rimfeen stråler, og siger at hun allerede ved, at nogle af guldmønterne skal bruges på at købe nye farver.

Opgave-rimdele og tilhørende konsonanter:

/ag/ - d, t, b, n, f, s, l, j, fl, pl, kn, sl

/yg/ - s, r, str

/ig/ - r, s, l, v, kr, sn

/ug/ - d, s, r, b, br, sm

Fordybelse 1

RF1 Fællesøvelse 3 Nøgleord og RF2 Fællesøvelse Nøgleord hænges op på væggen - henvis til disse hvis eleverne får brug for støtte.

Materiale:

- RF3 Fordybelse1
- RF1 Fællesøvelse3 Nøgleord
- RF2 Fællesøvelse Nøgleord

Dette er en individuel opgave. Hver elev får et fordybelsesark.

Under hvert nøgleordsbillede skrives så mange ord eleven selv genkalder, der har samme rimdel som nøgleordet. Nøgleordene svarer til dem fra denne lektion samt RF1 og RF2.

Fordybelse 2

Afhængigt af elevernes niveau, kan denne øvelse enten laves som lærerdiktat eller som parøvelse. Øvelsen indeholder 8 rimdele, fra alle 3 første lektioner med Rimfeen.

Materiale:

- RF3 Fordybelse2

Laves øvelsen som lærerdiktat, så læser underviseren sætningerne op fra de to sidste sider. Eleverne skriver diktatordet på et stykke papir.

Laves øvelsen som parøvelse, så sættes eleverne sammen i par. Hver elev får en diktatside og en notatside.

Først læser elev A enten diktatordet eller hele sætningen op fra sin diktatside. Derefter skriver elev B ordet på sin notatside.

Herefter læser elev B enten diktatordet eller hele sætningen op fra sin diktatside. Derefter skriver elev A ordet på sin notatside.

Fortsæt indtil alle ord er dikteret.

Opgave-rimdele:

/ed/
/ød/
/ær/
/ur/
/ag/
/yg/
/ig/
/ug/

Underviseren samler papirerne ind efter øvelsen og noterer sig resultatet, som evt. kan anvendes i refleksionen.

De elever der har tid til overs, kan arbejde med det digitale læremiddel Ordheltene, Mission D3.

Refleksion

I fællesskab reflekteres der over, hvad der er blevet arbejdet med i dagens lektion. Lav evt. en "bordet rundt", hvor alle skal sætte ord på, hvad de har lært/fået med sig fra dagens undervisning.

Fokus: Når vi kender stavemåden for en rimdel, så kan vi læse og skrive andre ord med samme rimdel.

Underviseren noterer, hvad eleverne siger om "det nye" de har arbejdet med i dag. Disse notater bruges, som opstart til næste lektion.

Hjælpesætninger til refleksion:

- Hvad har Rimfeen lært os at gøre, når vi støder på ord, vi ikke lige kan læse?
- Hvad har Rimfeen lært os at gøre, når vi støder på ord, vi ikke kan stave?
- Hvad gør du, når du skal læse et ord, du ikke kender?
- Hvad gør du, når du skal stave et ord, du ikke kender?

Noter:

Øvesætning

Som afslutning på lektionen læser underviseren sammen med eleverne en kort tekst, hvor en eller flere af Ordheltenes strategier kan benyttes. Ordene markeret med pink er der arbejdet med i denne lektion:

Materiale:

- RF3 Øvesætning

I **dag** får du **slag** med mit **flag!**” lo ordmonstret. ”**Vær sød**, eller **tag** dine **stryg** selv”, svarede Rimfeen. Monstret lå på **lur** i sit **skur**, men i **smug skød** Rimfeen et **lag** farve med **smag**, af **rug** og af **kød**. Det lignede en **dug**, og lokkede monstret ud af sit **skur**. ”Det var ingen **sag**”, tænkte Rimfeen, og sænkede sit **bur** så monstret blev fanget. ”**Sig** undskyld og **snig** dig bort: **lær** at være **kær**, ellers bliver du **ked** af at være **led!**”

Øvesætning refleksion

Underviseren og eleverne snakker om hvilke(n) strategi(er), de brugte til at læse sætningen, og farvelægger de ord, hvor de har brugt en af Ordheltenes strategier. (Blå for Lydmesteren, gul for Rimfeen og grøn for Vokaldetektiven.)

Der kan tages udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvilke små ord genkendte du med det samme?
- I hvilke ord fandt du vokalen først?
- Hvilke ord læste du i stavelser?
- I hvilke ord genkendte du rimdele?
- I hvilke ord afprøvede du forskellige vokallyde?

Muligt ekstraarbejde

I det digitale læremiddel Ordheltenes kan eleverne til næste gang træne Mission D3, som indeholder lydrette rimdele i ord med én stavelse og en-to konsonanter i forlyd med rimdelene /ag, /yg, /ig, /ug).